

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 2. An Romanus Pontifex regula sit infallibilis veritatis ita vt errare nullo modo possit in rebus fidei proponendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

gubernat. Ultima proprietates Ecclesiarum esse esse viam salutis, neque enim extra Ecclesiam salus esse potest : quia ratione D. Petrus 1. epist. cap. 3. cum cum arca Noë comparavit. Ratio autem est manifestissima quia nemo potest salutem consequi, nisi cui Christi membrum fuerit, & cum illo per fidem, & charitatem unius : sed qui est voluntarie extra Ecclesiam, non unius Christo ; sed potius ad Christum separatur. Ergo salutem consequi non potest, sed erit tanquam palmas extra vitem, qui solum igni defertur. De his autem proprietatibus videndus est Cardinalis Turrecremata in illo fati tradito lib. suæ summæ de Ecclesia. à princ. lib. 1. & Melchior Cano lib. 3. c. 4. de locu. V. Valden. lib. 2. de doctrina fidei Bannes 2. 2. q. 1. art. 10. Valent. disp. 1. q. 1. p. 7. a. §. 16. & alij relati ab eisdem.

4 Sed iniquis, an hæc proprietates soli congregationi obedienti Romano Pontifici pro tempore existenti conveniant, ipsaque sola vera Ecclesia sit ?

Respondio de fide esse solam congregationem Romano Pontifici pro tempore existenti obedientem veram Ecclesiam esse, hæbereque omnes supradictas proprietates : quod probari facile potest, discutendo breviter per singula. Est enim una, quia ab uno, scilicet Christo, Deo, & homine, & sub vno capite, & in unam finem nempe gloriam, & sub certis medijs, præceptis, sacramentis, & sacris fidei instituta est. Secundò est una, quia plures Sanctos continet, & quia Sanctos efficit, & quia habet sacramenta, & media ad salutem sanctissima. Tertio est Catholica, siquidem per omnes tempus idem docet, & docet, & iuxta illud Apost. 2. ad Corinth. 1. Fidelis Deus, quia sermo verus, qui fuit apud vos, non est in illo, est, & non, sed est in illo, fuit, quasi dicere non est in illo inconstantia verba, aut mutatio ; sed firmior idem perseverat, vt pote fundatam super firmam petram, aduersus quam portæ inferi non praualebunt. Est etiam Catholica ; quia omnes quotquot volunt Christo vni, in se recipi, neminem excludens. Quarto est Apostolica, quia sequitur doctrinam Apostolorum, etiam si typis mandata non sit. Quintò est visibilis, quia visibiliter apparet esse congregationem, quam merito credere fide diuina debemus colere Deum, & quia sub visibilibus sacramentis, & visibili cultu est instituta. Sextò habet hæc congregatio sub Romano Pontifice militans diuini Spiritus assistentiam, & protectionem ; quod non leuiter colligitur ex eo, quod semper eadem perseverat, nec circumferret vtrouq. doctrinæ. Ex quibus tanquam concluditur esse viam veram salutis, quæ omnia scilicet hæreticorum conuenient nullo modo possunt, sed solum Ecclesie Romanæ, vt expenditur facillè poterit, & late, & eruditè prosequitur Valent. disp. 1. q. 1. p. 7. a. §. 20.

S. II.

An Romanus Pontifex regula sit infallibilis veritatis, ita vt errare nullo modo possit in rebus fidei proponendis.

- 1 In Ecclesia necessariò constituenda est regula infallibilis.
- 2 Hæc regula non est sola sacra Scriptura.
- 3 Petrus & eius successores, composuerunt regimen Ecclesie.
- 4 Hæc regula infallibilis in nullo alio præter Romanum Pontificem reſidet.
- 5 An errare possit in articulis fidei proponendis ? Proponuntur rationes dubitandi.
- 6 Statuitur conclusio de fide Pontificem errare non posse.
- 7 Satisfit contrariis numero 5. adductis, specialiter primo argumento.
- 8 Satisfit secundo argumento, & examinatur an hunc numero Pontificem sit de fide esse verum Pontificem ? Qui negent, & qua ratione probent.
- 9 Non solum certitudine morali, sed certitudine fidei tenendum est hunc esse verum Pontificem ; postquam vniuersalis Ecclesia aliquid de fide credendum proponit.
- 10 De Pontifice ab vniuersali Ecclesia recepto, an equam veritatem aliquam definiat, sen an equam aliquid statuatur ad veram Ecclesie institutionem : probabilis conclusio de fide esse, esse verum Pontificem.
- 11 Explicatur differentia inter hæc propositionem, Non est de fide verum, VIII. esse verum Pontificem, & illam, Verbum VIII. non est verum Pontifex.
- 12 Satisfit tertio argumento num. 5. adducto, & explicatur diligentia, quam Pontifex facere debet ad veritates fidei proponendas.
- 13 Reliquis argumentis supradictis n. 5. adductis fit satis.

Præmittendum est dari in Ecclesia aliquam regulam infallibilem veritatis, quæque doctrinam credendam fidelibus proponat, sedetque fidei controversias ; hoc enim ad diuinam præuidentiam maxime pertinet : cum enim nemo sit, qui res fidei suo ingenio assequi possit, & dubitationes suborientes vniuersis propriis vincere ; necessarium erat aliquod medium, quo hæc omnia superari possent. Aliis Deus non satis de me. Ferd. de Castro Sarr. Mors. Pars I.

diis necessariis hominibus prouideret : & imperans res fidei certò, & indubitante credere, impossibilia imperaret, quod est nimis absurdum.

2 Secundo præmittendum est, hanc regulam infallibilem, quæque quæstiones circa fidem dirimat, non esse solam sacram scripturam : tum quia circa sacram Scripturam solet esse controversia, an scilicet hæc Scriptura sit canonica, vel non ? Ergo ex ipa sola hæc controversia definiti non potest. Tum quia regula infallibilis, quæque quæstiones suborientes valet dirimere, debet esse omnibus nota, qualis tamen non est Scriptura sacra, eius enim sensus non facile ab omnibus percipitur : & constet manifestè, ex eo quod scilicet hæretici eadem verba nunc sic, nunc alio modo intelligunt.

3 Tertio præmittendum est Petro, & eius successoribus commississe Christum regimen vniuersale Ecclesie illis verbis, Tu es Petrus, & super hæc petram edificabo Ecclesiam meam : & tibi dabo claves regni caelorum, &c. quod luculenter, & eruditè satis probat Valent. 2. 2. disp. 1. q. 1. punct. 7. à §. 28. c. 36. Neque pro solo Petro hæc verba dicta sunt, sed pro omnibus illius successoribus : succedunt autem omnes Romani Pontifices legitime electi ; vt ex vñu nascens Ecclesie vique in præsentem diem facillè probari potest ; & eruditè probat Sanderus lib. 7. de visibili Ecclesia monarchia. Turrecremata lib. 2. de Ecclesia, c. 36. & segg. Valent. disp. 1. q. 1. punct. 7. de fide, §. 37. & licet Domin. Sot. in 4. sent. disp. 2. q. 2. art. 5. vñum sit hunc successorem Petri non esse ex diuina institutione Romanum Pontificem, sed esse posse Toletanum, vel Hispanensem, vel nullius diocesis, eo quod verba Christi tradentis potestatem Petro non tam sedem determinauerit. At certissimum est ex diuina institutione, traditione manifestata successorem Petri esse etiam Romæ Episcopum, quod copiosè & luculenter probat Val. 2. 2. disp. 1. p. 7. §. 38.

4 Quarto præmittendum est hanc regulam infallibilem veritatis in nullo alio reſidere, nisi in Romano Pontifice ; quia cum in aliquo reſidere debeat, nullus apparet qui is sit, nisi Petri successor quia nemini alteri dictum est nisi Petro, & eius successoribus : Et super hæc petram edificabo Ecclesiam meam ; ego rogabo pro te vt non deficiat fides tua. Item pascet oves meas. Ergo es Christi autoritate successor Petri autoritatem habet pascendi fideles omnes infallibilis doctrina, tum ad fidem, tum ad mores pertinet, his præmissis.

5 Difficultas ergo est, an aliquando errare possit in fidei articulis proponendis ?

Ratio difficultatis est prima, quia videtur stare posse aliquem eligi, & haberi summum Pontificem à tota Ecclesia, qui tamen verè non sit : sed tunc si definitur aliquam veritatem, non infallibiliter definit. Ergo errare potest Pontifex in fidei articulis proponendis. Consequentia est legitima, minor videtur nota ; quia cætenus Pontifex veritatem aliquam fidelibus credendam infallibiliter proponit, quatenus Spiritus sanctus ei assistit : sed assistentia Spiritus sancti Petro, & vero eius successoris est promissa, non autem simulato, & ficto. Ergo. Maior verò propositio, scilicet, quod possit eligi, & haberi aliquis tanquam summus Pontifex, qui tamen verè non sit, probatur primò, potest namque ipse esse hæreticus, qualis refertur fuisse Anastasius, capite Anastasius, 19. dist. & Honorius, prope refertur in Concilio Constantinopolitano VI. act. 13. c. 18. sed cum in hæreticis incidit, ipso iure amittit autoritatem, & definit esse vicarius Christi, & Petri successor : vt tradit Turrecremata in iuris. Ecclesia, lib. 2. cap. 1. 2. ad 7. argum. c. lib. 4. p. 2. cap. 18. Driedo de libertate Christiana, c. 14. Simanc. cap. 29. de Catholice. m. s. & Canonice communitate : vt constat ex his, quæ adducit Iacobus, lib. 3. de concord. a. 2. Secundò potest eligi non ordinatus, vel non baptizatus, vel cum alio defectu electionem annullante, qualiter videtur habuisse Martinus V. electus in Concilio Constantiensi ; siquidem non fuit electus iuxta formam præscriptam pro electione Summi Pontificis.

Secunda ratio difficultatis est, quia saltem non est de fide hunc Pontificem electum verum esse Petri successorem : siquidem non est de fide certum, esse baptizatum, aut nullum in eius electione defectum substantialem habitum esse. Ergo non poterat esse de fide certum, errare non posse, quia impotentia errandi annexa est, (vt dixi) verò Christi vicario, non simulato. Et confirmari potest exemplo Eucharistie : licet enim de fide sit in hostia ritè consecrata adesse corpus Christi ; non tamen de fide est in hac numero hostia adesse : quia non est de fide contentum esse sacerdotem baptizatum, habentemque intentionem consecrandi ; solum enim id creditur morali certitudine. Ergo similiter esto verum sit, & de fide certum, eorum Christi vicarium, & Petri successorem errare non posse in rebus fidei proponendis : ac non videtur esse de fide certum, hunc numero errare non posse ; quia non videtur esse de fide certum, esse verum Pontificem.

Tertia, vt Pontifex veritatem aliquam fidelibus credendam proponat, indiget consilio, & inquisitione, & Doctorum disputatione, quod satis confirmat vñus congregandi Concilia : sed in his potest esse negligens, & temerarius. Ergo potest tunc errare.

Quarta, Pontifex si hæreticus sit, potest velle Ecclesiam

DE
ASTRO
DALAN
TON.
L. II. II.
L. III.

suam errore maculare, & ad hanc maculam imponendam definitione rei. Ergo eius definitio non est infallibilis veritatis. Ex confirmato, si hoc tempore, quo Pontifex occulta hæresis infectus sit, suboritur aliqua dubitatio de rebus ad fidem pertinentibus, quid obstat potest, quominus tunc Pontifex errorem firmet, & pro veritate credendum fidelibus proponat? Poterit ergo Pontifex errare.

Quinta, plura sunt scripta Doctorum à Pontifice approbata, quæ tamen non sunt omnino vera. Ergo Pontifex errare potest, Antecedens probatur ex *cap. sancta Romana 15. dist. vbi* à Gelasio Papa approbatur scripta Cypriani, Chrysostomi, Gregorij Naz. Basilij, & Ambrosij: atqui in his scriptis plura, quæ veritatem non attingunt, continentur. Nam cum illis temporibus non erat de omnibus elucidata veritas, & ex alia parte non erant scriptores canonici; merito poterunt errare, vt rectè expendit Cano *lib. 7. de locis c. 3. cont. 2.*

Sexta, sæpe videtur Pontifex plura falsa dehisisse. Cœlestig. namque III. prore referuntur in *cap. quanto, de diuoritiis*, videtur sensisse per hæresim matrimonium dissolui: *Et in capite licet de sponsa duorum*, denotat aliquos Pontifices Alexandro III. anteriores iudicasse matrimonium ratum irritari secundo consummatio: & in *cap. cum esset, de r. flammis*, decernitur à diuina lege esse alienum in testamentis plures testes requiri quàm duos, vel tres, cum tamen leges ciuiles iustæ reputentur, quæ plures expostulant.

6. Nihilominus tenenda est veritas Catholica, nullum Pontificem sic ab Ecclesia vniuersali reputatum errare posse in rebus fidei proponendis. Conclusio est recepta ab omnibus Catholicis cum D. Thom. 2. 2. *quæst. 11. art. 10. à quæst. 11. art. 2. ad 3. Et lib. 4. contra gentes, cap. 76. V. Valden. lib. 2. doctrina antiqua fidei, cap. 47. Et 48. Turrecremata lib. 2. sum. à c. 107. usque ad 112. Cano. de locis lib. 6. à c. 3. usque ad 7. Gregor. de Valent. disp. 1. quæst. 1. punct. 7. quæst. 5. circa finem; Et quæst. 6. §. 40. Et segg. Bannes 2. 2. q. 1. art. 10. dub. 2. præcipue cenci 4. Probatur manifestè: nam cum Pontifex veritatem aliquam fidelibus credendam proponit, ipsi fideles ei assentite tenentur, aliàs non haberet Pontifex auctoritatem efficacem regendi Ecclesiam: sed Ecclesia obligari non potest falsæ propositioni assensum præbere; quia aliàs posset tota Ecclesia errare, quod est contra diuinam providentiam; & Christi promissionem dicentis spiritum veritatis semper in Ecclesia mansurum. Ergo nequit à Pontifice summo falsum pro vero proponi.*

7. Neque argumenta contraria huic veritati obstant.

Ad primum dico, nullum ab vniuersali Ecclesia recipi pro Pontifice summo, & Christi vicario qui verè esse non possit; quia ad diuinam spectat providentiam hoc impedire.

Ad primam probationem admitto; Pontificem esse posse hæreticum, si ex communi sententia testatur Bannes 2. 2. *quæst. 1. art. 10. dub. 2. conclus. 1. Caietan. ibi, Et opusculo 1. de auctoritate Papæ, Et in apologia de eadem re, cap. 13. ad 2. Driedo libro 4. cap. 3. part. 3. Cano lib. 6. cap. ult. ad 12. Soto in 4. dist. 22. qu. 2. art. 2. Corduba cum aliis à se relatis lib. 4. quæst. 3. Aragon. 2. 2. quæst. 1. art. 10. tract. de summo Pont. per Valent. disp. 1. quæst. 1. p. 7. qu. 6. §. 40. & ex multis historiis constat plures Pontifices in hæresim lapsos esse, vt de Victore V. Marcellino, Liberio, Honorio, Anastasio I. & aliis tradunt supra relati Doctores. Nam de Victore tradit Euseb. lib. 5. histor. Eccles. c. penult. fuisse hæreticum. Idem constat de Marcellino thus offerente idolis. Neque dici potest non dereliquisse fidem, vnde non constat mente non consentisse, de Liberio id affirmat Hieron. in chronico de Anastasio refert Gratian. cap. Anastasio 19. dist. 2. De Honorio verò constat ex epistola Adriani relata in V. Synodo ad. 40. Et quamvis Albertus Pighius lib. 4. de Ecclesiast. hierarchia. c. 8. & Ioan. Turrecremata libro 2. de Ecclesia, cap. 93. contentur ab hac nota hos Pontifices liberare, affirmantes, vel interius in hæresim non consentisse, vel ex falsa informatione fuisse condemnatos: at non est dubitandum, in hæresim incidere potuisse, aliàs Concilia illa generalia accusationem de hæresi omnino exploderent, vt pote omnino alienam à Pontifice. Verum est Pontifex in hæresim incidere possit; nihilominus tamen credo certissimum auctoritatem Pontificiam non amittere, quousque ab Ecclesia deponatur: sic tenent omnes supra relati Doctores, specialiter Bannes, Valent. Caietanus, Soto, Canus, Cordub. cum quia reliqui Episcopi in hæresim incidentes retinent suam dignitatem Episcopalem, donec deponantur. Ergo & Pontifex summus. Tum quia de nullo Pontifice possemus esse certi secundum fidem esse verum Pontificem, & aptum proponendi res fidei vniuersali Ecclesie, cum de nullo possemus certificari non amisisse occultè fidem. Tandem, quia auctoritas Pontificia non fundatur in fide speciali, quam habet Pontifex, sicut neque in gratia, sed fundatur in eo, quod receptus sit ab vniuersali Ecclesia, vt Christi vicarius, & Petri successor, qui dum sic fuerit receptus, habet à Christo potestatem, auctoritatem regendi Ecclesiam, & pascendi oves fidei, morumque doctrinam; verusque est Christi, & Petri successor, ipseque vnus, non quoad internam fidem, & factam itatem, sed quoad externam Ecclesie administrationem.*

Ad secundam probationem nego eligi posse iure diuino incapacem; quia ex speciali, & ordinaria providentia, qua Deus affludit Ecclesie, credi debet similis electionem impediendam esse, & dato quod sic eligatur, credendum est defectum manifestandum esse, antequam ab Ecclesia vniuersali recipiatur. Quod autem solet circumferri de Ioan. VIII. fuisse, inquam sciam, fabula est, & hæreticorum commentum, vt rectè probat Onuphrius in annotat. ad Platinum de vita Ioan. VIII. in cuius probationem extat insigne testimonium Leonis IX. qui fuit plerumque centum annis post Ioan. VIII. hic enim Pontifex epistola ad Michaëlem, & Clementem Episcopos cap. 23. & habetur 3. tom. Conciliorum, probans primum Ecclesie Romanæ contendentique diuina protectione liberatam ab ignominia, quæ aliis Ecclesiis acciderunt: inter quæ refert famam esse, quod Constantinopolitana Ecclesia aliquando fecimam esse, quod vocat abominabile scelus, & detestabile facinus. Est autem plerumque euidens quod qualicumque suspicio foret de eo quod Romana Ecclesia id aliquando accidisset, nequaquam hoc genus argumenti attigisset ad laudandam Sedem Romanam, quæ nulli Catholicorum dubium esse debet illud fuisse merum commentum hæreticorum: si autem electus in Pontificem fuerit cum aliquo defectu iure humano introducto, ex acceptione Ecclesie integrè purgatur: cum enim Ecclesia vniuersalis habeat auctoritatem supra humanam; hoc ipso, quod acceptat hunc Cardinalem tanquam verum Pontificem, supplet omnem defectum electionis, si quis inrequeat & sic, ille manet verus Pontifex.

8. Secundum argumentum tangit grauem quæstionem, an scilicet de fide sit hunc numero Pontificem esse verè Christi vicarium, & Petri successorem? Negant plures Doctores in manuscriptis, Vidua de Arte Lector Theologus 2. 2. qu. 1. art. 10. & ibi Mag. Mancio quæst. de auctor. Papæ, ad 3. Id supponit ibidem Deza ex Socier. Iess dub. 1. de potestate Pontificis, paulo ante solutionem argumentorum, & clarus in quæst. de canoniz. 2. 2. sacrorum, vbi subdit, constare potest alicui, quod hic Pontifex non sit verus Pontifex, quia baptizauit illum abique intentione. Bonaventura ibid. tenet tanquam probabilem, esse probabiliorem censet oppositam. Torres publicè illam defendit Compluti, cui subscripsit Gabr. Valquez Cardinal. Bellarminus 1. 1. tract. de concilio auctor. c. 9. Ad postremam objectionem ait, naturali solùm euidencia, aut sola fide humana haberi Concilium Nysenum, & Ephesinum fuisse legitime congregatum, & hoc sufficere, vt definita ab illis habeantur tanquam de fide, constat autem (quod præsens institutum spectat) eandem esse quæstionem, an sit de fide hoc Concilium fuisse, vel esse legitimum: & an fit de fide hunc numero Pontificem esse verum Papam Gregorium Valentia 2. 2. disp. 1. qu. 1. 7. in qu. 5. §. 39. ad hanc expediendam difficultatatur, vt probabilem admittit posse eligi in Pontificem non baptizatum, aut iure diuino incapacem, quia id graues Doctores admittunt: absolute illam defendit Bannes 2. 2. qu. 1. art. 10. ad 2. ad 2. vbi affirmat hanc propositionem: Hic Pontifex numero est verus Papa, esse solum certam certitudine morali, cui speculatiue potest subesse, falsum. Prebat primò, quia non est de fide hunc electum in Pontificem esse baptizatum. Ergo neque esse verum Pontificem. Secundo potest definire res fidei, & vniuersalem Ecclesiam regere, quia sit verus Pontifex; sufficit si verè existimetur, & reputetur: si enim prætori incapaci confert respública iurisdictionem quando verè legitimus existimatur; ne ex actibus nullis graua inconuenientia sequantur: quare idem non dicemus in Pontifice incapaci, qui verè legitimus reputatur, conferre illi Christum omnem iurisdictionem, & auctoritatem, sicuti fit verè Pontifex effect.

9. Ceterum tenendum existimo non solùm certitudine morali, cui falsum subesse potest, vt dicit Bannes, sed certitudine fidei electum in Pontificem, & ab vniuersali Ecclesia receptum esse verum Papam, Christi vicarium, & Petri successorem: quod non solum existimo esse ita tenendum, postquam aliquam veritatem credendam fidelibus proposuit, & viam salutis demonstrauit, sed etiam antequam aliquid horum fecerit: eo enim ipso, quo ab vniuersali Ecclesia, vt verus Pontifex recipitur, de fide est, esse Christi vicarium, & Petri successorem. Et quidem in priori statu cum Pontifex aliquam propositionem credendam fidelibus proponit, esse tunc de fide esse verum Pontificem, tenet Valent. supra relatus. Aragon 2. 2. qu. 1. art. 10. tract. de Concilio, dub. principalis, ad 3. principale, vbi postquam probauerat hoc Concilium esse legitimum secundum fidem, subdit: Badem ratione probari potest; Gregorium esse verum Pontificem, & baptizatum. Idem docuit Ludouicus de Leon ibid. & ante illum Mag. Guenata, & Societate Iess Doctor And. Martines d. n. 10. 2. p. princip. d. 1. ad 2. P. Bonaventura ibi tract. de auctor. Papæ, d. 3. & nouissime P. Suar. d. 10. de fide, §. 5. per totam. Et probari facile potest primò: Ille secundum fidem est verus Pontifex, cui Christ. Dominus præcipit obedire in his, quæ ad fidem, & mores pertinent: sed de fide est legitime electo, & ab vniuersali Ecclesia recepto præcipere Christum Dominum obedire, cum aliquid ad vniuersalem Ecclesiam pertinetur statuit. Ergo de fide est legitime electum, & ab vniuersali Ecclesia

Ecclesia receptam esse verum Pontificem. Conclusio euidens sequitur ex præmissis. Præmissa autem sic proba. Et quidem illa maior propositio, scilicet illum esse verum Pontificem, cui Christus Dominus præcipit obedire, videtur probari ex illis locis, quibus Petro, eiusque successoribus contulit potestatem patendi oues, fidei, morumque doctrina: quam potestatem nemini, nisi Petri successoribus contulit. Ergo nullus alius nisi successor Petri habet potestatem patendi oues, fidei, morumque instituti. Minor autem propositio probatur, nempe de fide esse Pontifici electo, & ab vniuersali Ecclesia recepto obediendum esse in rebus ad fidem, & mores pertinentibus, quia de fide est fideles obligatos esse obedire ei, quem superiorem agnoscunt: sed cum legitimè aliquis ab Ecclesia in Pontificem, & caput supremum eligitur, & acceptatur, vt superior agnoscitur. Ergo huic tenentur fideles obedire. Et confirmo, si Pontifex electus definit aliquam veritatem fidei, & Ecclesie credendam proponat, errare non potest secundum fidem. Ergo secundum fidem est verus Papa. Quia verus Papa est, qui habet auctoritatem ad infallibiliter definiendum, & Ecclesiam Dei obligandam, Confirmo secundò. Ille est verus Pontifex, qui habet potestatem confirmandi fratres, ne in fide vacillent, iuxta illud Lucæ 22. *Et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos;* sed hic numero Pontifex definitens aliquam veritatem confirmat fratres in fide, cum antea circa illam dubitarent: & post factam definitionem vniam, non licet dubitare. Ergo hic est verus Pontifex. Secundò proba, postquam Concilium Tridentinum aliquam veritatem definiuit, & Pontifex confirmauit, est certum secundum fidem hoc Concilium esse legitimè congregatum. Ergo etiam postquam hic Pontifex definiuit aliquam veritatem fidei diuina credendam, est certum eadem fide esse legitimè electam, atque ad eam verum Pontificem. Consequenter est euidens, & à nemine nunquam negata, quia est eadem prior ratio de hoc Concilio, & de hoc Pontifice. Antecedens verò sic probatur. De fide est Concilium legitimè congregatum, & Pontifex confirmatum obligare ad credendum; non legitimè congregatum non habere hanc vim, & efficaciam. Sed Concilium Tridentinum obligat ad credendum. Ergo fuit ritè congregatum. Quæ enim in hoc disceptu fallacia esse potest, cum consequentia sit euidens, maior certa secundum fidem, minor eadem gaudet certitudine? Alias nolum Concilium obligare ad credendum definitis ab illo; quia non est maior ratio de aliis, quam de Trident. Tertio proba; quia omnis propositio de fide potest inferri ex duplici præmissa de fide, vel vt aliis placet, altera de fide, altera contenta lumine naturali. Sed ista propositio: Papa definitens non potest errare, est certa de fide. Ergo potest inferri ex duplici præmissa modo dicto: quod tamen nulla ratione fieri potest, vt patet disceptanti, nisi propositio ista sit de fide. Hic Pontifex definitens est verus Papa: nam in quocumque syllogismo inferatur conclusio illa, Papa definitens non potest errare, debet assumi, vt minor, hic Pontifex definitens est verus Papa, quæ cum non sit nota lumine naturali, necessariò debet esse de fide, aliàs conclusio non esset de fide.

Hic argumento respondet Bannes loco citato, non requiri, vt conclusio aliqua de fide inferatur veramque præmissam de fide esse, vel vnã de fide, & alteram euidenter; sed sufficere vnã esse de fide, & alteram moraliter certam: quia tunc conclusio non sequitur ex illa propositione moraliter certa, tanquam ex causa, sed tanquam ex conditione, sine qua non, sicut vt applicatur. Et exemplo prædicatoris illustrat, qui si ritè tibi proponat doctrinam Evangelicam, tenens fide diuina veritatibus propositis assentiri: cum tamen non sit fide diuina certum, hanc prædicationem esse infallibilis veritatis.

Sed hæc solutio facillimo negotio præcluditur, argumento dicto ab inconuenienti: si enim vera esset, sequeretur hanc propositionem esse de fide; sub hac numero hostia consecrata est corpus Christi, quia reuera inferretur per euidenter consequentiam ex vna de fide; qualis est ista. In omni hostia debite consecrata est corpus Christi: & insuper inferretur tanquam ex conditione, & vt applicatur ex altera certa moraliter; scilicet hæc hostia est debite consecrata. Ergo sub hac hostia est corpus Christi, erit propositio de fide: Idem argumentum formati potest de his propositionibus. Hic paruulus baptizatus recipit gratiam, iste qui ordinatus est sacerdos, & de aliis similibus, quas compertum est apud omnes, non esse de fide; cum possit illis subesse falsum ex defectu intentionis baptizantis, ordinantis, & consecrantis. Neque exemplum de prædicatore obstat; quia licet prædicator aliis in rebus non sit infallibilis veritatis: at prout hic, & nunc prædicat, credere debes infallibilis veritatis esse; siquidem obligatis eius dictis fide diuina assentiri.

10 Quod si de Pontifice ab Ecclesia vniuersali recepto loquamur, antequam veritatem aliquam fidelibus credendam proponat, seu antequam pro vniuersali Ecclesia aliquid statuat ad rectam morum institutionem: aliquibus placet non esse certum de fide esse verum Pontificem, sed solum esse certum certitudine morali longè maiori quam sit in prædictis propositionibus de hostia consecrata, & de hoc homine baptizato,

vel ordinato. Nam in his propositionibus nullus adest exterior effectus, qui sit signum exiustitæ corporis Christi, vel gratiæ, aut characteris in Baptismo, & ordinatione recepti. At in Pontifice adest vniuersalis Ecclesie consensus, quod est signum euidens esse illum verum Pontificem. Cæterum mihi probabilis est etiam in hoc statu de fide esse, esse verum Pontificem, quod sentit Valent. *disp. 1. p. 7. quæst. 5. deinde dicimus, pag. 225. Suarez supra disp. illa 10, sed. 5. præcipue ad primum arg. & videtur esse sententia Augull. tom. 6. in epist. contra pofest. Domat. Ep. tom. 2. epist. 115. Irenæi lib. 3. cap. 3. Basil. Ambros. Hieron. quos refert Mant. 2. 2. q. 1. art. 10. de auctoritate Papæ ad 5. fauent sacra Concilia: nam VI. Synodus nominatim respicit Agathonem, confitendo illum verum Pontificem. Concilium Chalcedonense Leonem, Concilium Mileuitanum Innocent. III. ac tandem in cap. de libello, dist. 20. approbatur tanquam veri, & legitimi Pontificis siluetius, Zoimus, Innocent. & alij.*

Sed rationibus proba, primò. Vniuersalis Ecclesia recipit Vibanum VIII. tanquam verum Pontificem. Ergo inconculsa fide tenendum est, esse verum Papam. Probo consequentiam, quia hæc est euidens illatio. Vniuersalis Ecclesia recipit tanquam veram hanc scripturam. Ergo est de fide hanc scripturam esse veram. Videt de respondere posse, aliter, & aliter Ecclesiam recipere hanc scripturam, vt veram, & hunc vt verum Pontificem; scripturam enim recipit tanquam certam certitudine infallibili fidei diuina: at hunc Pontificem recipit tanquam certum certitudinæ morali, quia probabilissimè censet in hoc Pontifice concurrere omnia necessaria, vt si verus Papa. Sed hæc solutio infirmari potest ex Bula Martini V. relata in Concilio Constantensi: vbi in col. 14 dicitur præcedendum esse ab hæreticis, qui Ecclesie reconciliari cupiunt, quòd credant Papam, qui pro tempore facit ab vniuersali Ecclesia receptus, esse verum successorem Petri, & habere supremam potestatem in Ecclesia. Ergo verè Ecclesia proponit tanquam certum certitudine fidei diuina hunc esse verum Papam: aliàs non peteret credi fide diuina ab illis, qui reconciliantur Ecclesie.

Secundò, Ecclesia, & maxime coniuncta suo capiti non potest errare; sed vniuersalis Ecclesia cum suo capite tenet Vibanum VIII. esse verum Papam: ergo fide diuina tenendum est, vel dicendum est Ecclesiam cum suo capite posse errare tenendo pro vero Papa eum, qui verè non est.

Respondent Doctores contrariæ sententiæ duplicem esse errorem, & prædicatum, & speculatiuum: prædicatum autem errorem vocant quando secundum prudentiam erratur, quod nullo modo contingere potest; cum attentis omnibus circumstantiis prudens iudicium est hunc esse legitimam Papam: speculatiuus verò error vocatur, qui de re iudicat aliter, quàm est in se. Hanc autem errorem dicunt contingere posse in assensu huius Pontificis sicuti de facto contingit in assensu matrimonij eunuchorum; multo enim tempore iudicauit Ecclesia hos esse habiles ad matrimonium, à quo errore speculatiuo per Sixrum V. purgata fuit definitione præfata super hac re. Hæc tamen responso facile repellitur; quia Ecclesia vniuersalis in his, quæ proponit circa inanimatam regulam fidei, quæ est Scriptura, non solum prædicat, sed neque speculatiue errare potest. Ergo neque etiam errare potest in accipienda fidei regula animata, qualis est Summus Pontifex; cum enim Ecclesia ab Spiritu sancto regatur, & à Christo Domino dictum fuerit, *cum venerit ille, scilicet Paraclitus, docebit vos omnem veritatem*; impium erit dicere Ecclesiam speculatiue errare posse circa suum caput, iudicando, & proponendo pro vero capite, quod re vera non est. Neque instantia allata de eunuchis quidquam probat. Quia aliud est Ecclesiam tolerasse, & permisisse matrimonia eunuchorum, & aliud postiuè iudicasse esse vera matrimonia; Primum fecit, secundum minime; quia nunquam Ecclesia se applicauerat ad examinandam hanc veritatem de inhabilitate eunuchi ad matrimonium: & sic nullum postiuum iudicium circa illam tolerat. Neque mirandum est, quod hæc veritas tanto tempore latuerit; quia Ecclesia in sacra Scriptura comparatur auræ. *Cant. 3. quæ vt notauit Gregor. lib. 4. moral. c. 15. & 19. ab ortu suo semper crescit in claritate vsque ad perfectam diem.* Vnde in Conciliis videmus plures veritates, quæ antea latebant, in lucem denotè prodidisse, quibus Ecclesie cognitio, & scientia in dies augetur, & crescit. Quarto fide Catholica credimus non solum Ecclesiam in communi, sed hanc numero Ecclesiam Romanam, quæ modo est sub Urbano VIII. esse veram, & legitimam Ecclesiam. Ergo eadem fide credere debemus Vibanum VIII. esse verum Pontificem; quia licet non indiuidetur hæc Ecclesia ab hoc determinato capite, cum eo mortuo eadem numero persequatur sub singulis successoribus pro tempore existentibus: indiuidatur tamen omnino, & specificatur. vt est Ecclesia hierarchia etiam sede vacante ex ordine ad verum caput. Ergo cum de facto datur illi caput ex consensu vniuersalis Ecclesie, necessariò dicendum est illud esse verum caput; quia ad constitutionem Ecclesie non minus pertinet caput, quam membra: imò magis caput; quia est principalior pars, sed Ecclesia non potest constare membris,

DE
ASTRO
DALA
TON.

quæ verè non sint membra; quidquid sit de eo, in quo consistit ratio membri. Ergo neque etiam potest consistere capite, quod verè non sit caput. Ex his constat nostram sententiam duplici firmissimo fundamento nitari: altero desumpto ex vtu potestatis definiendi, quæ gaudent vniuersi Romani Pontifices, tanquam legitimi successores Petri: altero ex communi, & vniuersali acceptione Ecclesiæ; ad hæc enim duo capita redeuntur rationes omnes pro nostra sententia adductæ; quibus dissolutum maneat argumentum aduersantium. Dicimus namque de fide esse Romanum Pontificem, eo ipso, quo ab vniuersali Ecclesia receptus sit, esse verum Pontificem, & consequenter de fide esse, esse baptizatum, & habilem, & capatæ supradictæ dignitatis, quia Ecclesia iuncta suo capiti non potest in hac vniuersali acceptione errare: neque credendum est de diuino Spiritu hoc permittitur, Ad illud verò quod dicitur de potestate definiendi, posse, inquam, annecti Pontifici verò, vel reputato, iam supra reiecitimus, vt pote sine fundamento dictum, & locis Scripturæ satis contrarium.

11. Pro complemento huius questionis aduerto esse magnum discrimen inter hæc propositionem. Non est de fide Verbanum VII. esse verum Pontificem, & illam Verbanum VII. non est verus Pontifex. Nam affirmare hæc secundam propositionem, scilicet, Verbanum VII. non est verus Pontifex, est propositio in primis temeraria, vt pote sine vilo prolixo fundamento asserita, & communi fidelium consensui repugnans. Est etiam scandalosa; quippe quæ animam præbet schismaticis ad perseuerandum in separatione ab hoc capite Ecclesiæ Romanæ; & hæreticis etiam ad deridendum fideles, quod venerunt tanquam verum caput, quod tæ vera est fidei caput; imò & Catholicis, vt non assentiantur definitis ab hoc Pontifice, siquidem non est verus Pontifex; ac tandem affirmans supradictam propositionem erit suspectus de hæresi, & tanquam hæreticus puniri debet: vt bene notauit Bannes 2. 2. q. 1. ar. 10. dub. 2. §. nihilominus. Quia negans hunc esse Pontificem post vniuersalem Ecclesiæ acceptionem, videtur planè negare in Ecclesia esse potestatem eligendi verum Pontificem, legitimamque successorum Petri. Quare dicendum esse reor ad eum esse Verbanum VII. v. g. esse verum Papam, vt etiam id non esset de fide, multo certius esset, quam est, in hac hostia consecrata esse corpus Christi, quia moraliter loquendo facilis potest interuenire defectus in consecratione hostiæ, propter sacerdotis obliuionem, malitiam, seu defectum intentionis, vel potestatis, quam in eo, quod Ecclesia vniuersalis accepit hæc pro vero Pontifice; cum tamen non sit. Illa tamen propositio, quod scilicet, de fide sit hunc Pontificem esse verum Pontificem, mihi certissima est: non tamen audeo contrariam aliquam graui nota inuere, siquidem tot, tam grauesque Doctores illam defensionant.

12. Tertium argumentum, 11. 5. adductum, quo probabatur Pontificem errare posse in propositione fidei, detumptum erat ex diligentia, & inquisitione, quam facere Pontifex videtur obligatus in rebus fidei definiendis. Cui argumento dupliciter respondemus. Primò affirmando non esse necessarium hæc diligenter, vt Pontifex certò, & infallibiliter definat; sed solum esse necessarium, vt prudenter, & absque peccato ad definiendum procedat; sicut ad dispensationem concedendam debet causam inuestigare; non quia necessaria talis inuestigatio sit ad dispensationis valorem, sed quia est necessaria, sic in presenti. Quare si de facto ad definitionem procederet Pontifex, omnia debita diligentia, dicendum est definituram infallibiliter veritatem, sic Valent. 2. 2. disp. 1. q. 1. p. 7. q. 6. §. hoc accedit, pag. 235. Quod videtur probari ex promissione facta Petro, cuiusque successoribus, ne eius fides deficiat, cum talis promissio non limitata, nec conditionata fuerit, si diligentiam adhiberet.

At dicit Bannes 2. 2. q. 1. ar. 10. §. ad 4. pag. 115. si tota certitudo, & infallibilitas pendet ex assentia diuini Spiritus, neque ad hæc assentiam habendam prærequiritur humana inquisitio, & inuestigatio de veritate; frustra certè inquisitio hæc exprobat. Neque enim dici potest temerarie, & imprudenter Pontifex procedere, cum illam omittit, siquidem non omittit aliqua, ex qua recta, & infallibilis definitio pendeat. Adde omitendo hæc diligentiam humanam, videtur magis fidere in diuina assentia, & fidelibus fidei inuestigandas esse. Ergo vel est necessaria ad definiendum, vel nullo modo requiritur. Sed facile respondetur præcipi à Deo hæc diligentiam adhiberi, quia vult, vt homines faciant quantum est in se ad veritatem inuestigandam; hoc enim ad rectum Ecclesiæ regimen videtur pertinere: cum enim Pontifex non noua fidei dogmata Ecclesiæ debeat proponere, sed iam Ecclesiæ proposita abscondita tamen in lucem producere, debet pro subiecta materia diligentiam adhibere, quodque præstitit D. Petrus, cum cessationem circuncisionis, & aliarum caeremoniarum definiuit, Act. 15. Quando autem aliquis defectus intercedit in tali diligentia adhibenda, illo non obstante protegit Deus suam Ecclesiam & ab errore liberat; impediendo Pontificem, ne definiat, vel si definiat, vt verum pronuntiet. Secundò respondenti potest cum Bannes, & Valent. supra, admittendo

necessariam esse hæc humanam diligentiam, & inuestigationem veritatis, vt Pontifex verum definat: negamus tamen inde inferri posse aliquando falsitatem definire: quia negamus posse, si definiturus est, hæc diligentiam, & inquisitionem omittere: atque ad eadem certitudine, qua credi debet Pontificem non posse errare in definitione fidei, debet credi non posse omittere debitam diligentiam ad hæc præstantiam definitionem: siquidem est medium necessarium ad illam. Quare cum Christus Dominus promisit Petro, & eius successoribus diuini Spiritus assentiam ad veritatem pronuntiandam, consequenter promisit assentire mediis ad illud necessariis, sicut si promississet te plures fructus ex vinea collecturum modo ordinario, consequenter promissit aëris temperiem, & reliqua, vnde ortum habent.

Quod si iniquitas quam diligentiam Pontifex ante definitionem præstare debet?

Respondeo breuiter cum Valentia disp. 1. quest. 1. p. 7. q. 7. §. 42. cam adhibendam esse, quam subiecta materia exposcular. Quare si de Sancto canonizando, aut de religione approbanda agitur, humana inuestigatio, & historia vtatur necesse est. Si verò determinatus est dogma aliquod, vt diuinitus reuelatum, illa consulari oportet quibus diuina reuelatio pura, atque integra custoditur. Cuius generis est primò Scriptura sacra, vt quæ tota est reuelatio diuina, secundò traditio Apostolica, quæ ipsa diuina quædam reuelatio est, tamen non consignata literis. Tertio definitio priorum Pontificum, & Conciliorum. Quarto concors sententia Patrum, & Doctorum. Modus autem hæc omnia inuestigandi non est vnus, & idem. sed Pontificis arbitrio relinquuntur: potest enim Concilium congregare, vel absque illius congregatione ad definitionem procedere. item potest consulere Cardinales, vel loco illorum alios viros doctos, & Ecclesiæ pastores, quæ omnia ex vtu Ecclesiæ constant.

13. Ad quantum argumentum de Pontifice in hæresim lapsò respondeo, si eius hæresis Ecclesiæ manifesta est, facile liberabitur ab illo, quia tunc non agnoscit illum, vt pastorem, sed vel lupum ouile volentem destituit. At si hæresis non sit in Ecclesia nota, sed forè sub aliqua controuersia veretur, ipsæque ex malitia, vel ignorantia vellet Ecclesiam inficere, & nequamquam posse, quia antequam id præstaret, Deus illum de via eriperet aut alia via impediret definitionem, aut tandem faceret, vt verum pronuntiet: quæ omnia necessariò sequuntur via ordinaria ex promissione facta Ecclesiæ, non defuturam in ea spiritum veritatis.

Ad quantum de approbatione Pontificia scriptorum Basilij, Chylosotomi, Nazianz. etc. respondeo, Pontificem non approbasse omnia illorum dicta vera esse, & tanquam vera esse habenda; quia non erant canonici scriptores, sed declarauit eos bene scripsisse: hoc est, bona intentione, & zelo, quia cum intentione stare opinè potest per ignorantiam non attingere aliquando veritatem.

Ad sextum, nego Pontificem vnquam falsum definisse, neque definite posse, licet falsum sentire: quod non leuiter colligitur ex extratragati, quæ incipit Benedictus Deus in donis suis, quam refert ad verbum Alphonius de Castro lib. 4. aduersus hæreses, verbo Beatitudo, hæresis 6. circa finem, neque inuenitur communiter in corpore iuris: vbi Benedict. XI. denotat eius antecessorem Ioannem XXII. existimasse animas Sanctorum ante diem iudicii diuinam essentiam non videre, non tamen sensum proprium Ecclesiæ credendum proposuisse, est ad id faciendum se preparasset: nam antequam id præstaret, vita sanctus est. Neque obstant loca ibi allata. Nam primum ex cap. quanto, de disortio, ad summum probat Celestinum II. sensisse matrimonium dissolui per hæresim, non tamen probat sic Ecclesiæ credendum proposuisse. Eodem modo respondeat ad text. in cap. licet, de sponsa disorum: esto enim aliqui antecessores Alexand. III. priuam iudicauerunt matrimonium ratum secundo consummato dissolui, non tamen sic determinasse. Adde nomine prædecessorum non Pontifices, sed alij speciales Doctores posunt, & debent intelligi: siquidem in cap. nulli, eodem, tit. de sponsa duorum, Innocent. III. declarat secundum Apostolicam perpetuo docuisse matrimonium ratum secundo consummato non dissolui, vel denique dici potest Alexand. III. per exaggerationem fuisse locutum, sicut locutus est Paulus ad Galat. 1. cum dixit, licet nos, aut Angelus de celo euangelizet vobis, præterquam quod euangelizauimus, anathema sit, vbi non intendit Apostolus dicere se, aut Angelum contrarium esse euangelizatum, sed veritatem euangelizatum ita esse sumitur tenendum, vt nulla via ab ea diuertere debeant, quamvis per impossibile ipse, vel Angelus de celo diuertere conaretur: sic dixit Alexand. matrimonium ratum non dissolui secundo consummato: quamvis contrarium prædecessores sui iudicassent.